

październik 2012

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

INDYKATORY PODLASKIEJ GOSPODARKI

Podlaskie Obserwatorium
Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych

PUBLIKACJA
BEZPŁATNA

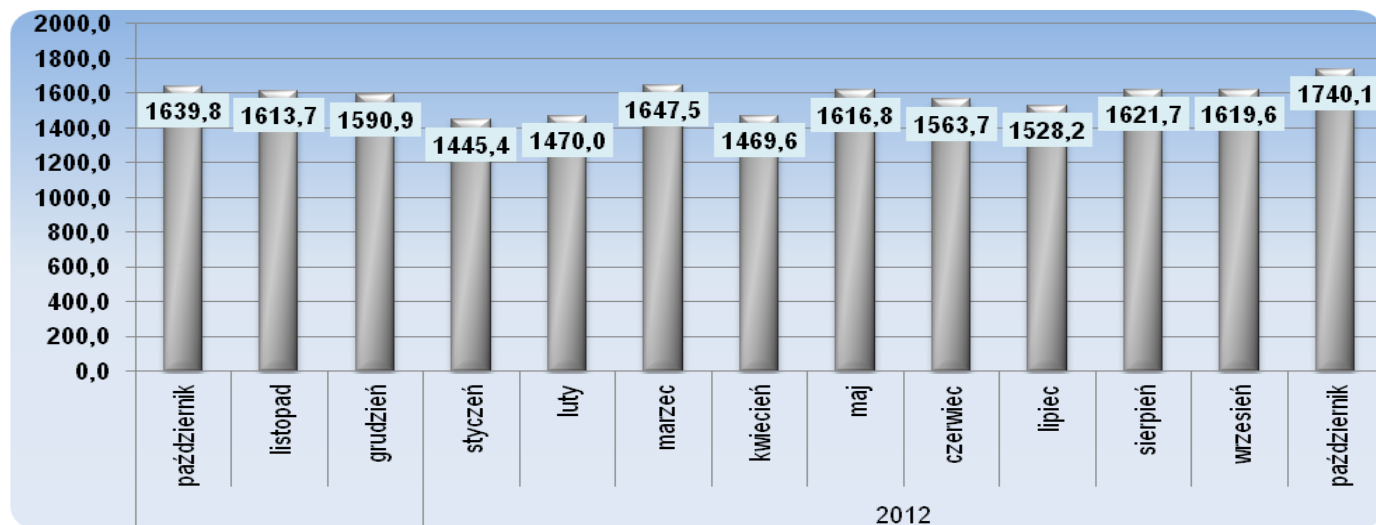
Indykatory Podlaskiej Gospodarki opracowują pracownicy Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych w następującym składzie:

1. Edyta Dąbrowska
2. Marta Sosnowska

Opracowanie jest dostępne wyłącznie w formie elektronicznej na stronie internetowej Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl/default.aspx?docId=2>

1. RYNEK PRODUCENTA

Wykres 1. Produkcja sprzedana przemysłu w woj. podlaskim w okresie: październik 2011r. – październik 2012r. (w mln zł, w cenach bieżących).

INDYKATORY PODLASKIEJ GOSPODARKI PAŹDZIERNIK 2012 r.

Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym		III kw. 2011	IV kw. 2011	I kw. 2012	II kw. 2012	III kw. 2012
Nakłady inwestycyjne w mln zł	woj. podlaskie	739,4	1 082,4	183,1	454,3	822,7
	Polska	62 272,6	99 853,7	17 641,1	41 518,3	66 258,5
Przychody z całokształtu działalności w mln zł	woj. podlaskie	22 287,9	31 297,1	7 396,9	15 176,3	23 468,3
	Polska	1 652 839,5	2 294 301,9	574 194,0	1 160 587,9	1 760 310,2
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności w mln zł	woj. podlaskie	21 564,3	30 389,2	7 218,9	14 811,3	23 037,7
	Polska	1 560 099,4	2 169 484,4	545 264,6	1 104 931,1	1 679 033,6
Wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów w mln zł	woj. podlaskie	738,6	944,6	172,9	382,4	566,0
	Polska	87 190,0	1 16 091,8	24 437,7	49 021,6	74 080,4
Wynik finansowy brutto w mln zł	woj. podlaskie	724,3	908,9	178,2	365,4	431,0
	Polska	92 767,2	124 886,7	28 910,2	55 631,1	81 237,9
Wynik finansowy netto w mln zł	woj. podlaskie	594,5	738,1	135,3	295,2	327,1
	Polska	77 391,7	103 950,3	23 560,7	46 195,5	67 229,6
Wskaźnik rentowności obrotu brutto w %	woj. podlaskie	3,2	2,9	2,4	2,4	1,8
	Polska	5,6	5,4	5,0	4,8	4,6
Wskaźnik rentowności obrotu netto w %	woj. podlaskie	2,7	2,4	1,8	1,9	1,4
	Polska	4,7	4,5	4,1	4,0	3,8

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		X 2011	IX 2012	X 2012
Podmioty gospodarki narodowej (stan w końcu okresu)	woj. podlaskie	91 954	93 702	94 100
w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	woj. podlaskie	72 729	73 715	73 859
Produkcja sprzedana przemysłu w mln zł (w cenach bieżących)	woj. podlaskie	1 639,8	1 619,6	1 740,1
	Polska	98 480,1	97 096,3	103 997,3
Produkcja budowlano-montażowa w mln zł (w cenach bieżących)	woj. podlaskie	108,5	205,1	96,2
	Polska	9 828,5	8 368,2	9 389,1
Sprzedaż detaliczna towarów (w cenach bieżących)	woj. podlaskie (poprzedni m-c=100)	97,8	91,2	100,8
	Polska (poprzedni m-c=100)	104,1	98,7	104,3

Komentarz:

Indykatory październikowe w woj. podlaskim

➤ Nakłady inwestycyjne poniesione przez przedsiębiorstwa zarejestrowane w woj. podlaskim w okresie styczeń–wrzesień br. zwiększyły się o 11,3% w odniesieniu do zrealizowanych rok wcześniej. Przychody z całokształtu działalności w okresie styczeń–wrzesień br. były o 5,3% wyższe niż w analogicznym okresie ubiegłego roku, natomiast koszty uzyskania tych przychodów zwiększyły się o 6,8%. Wynik finansowy na sprzedaży produktów, towarów i materiałów był o 23,4% niższy niż w podobnym okresie ubiegłego roku i wyniósł 566,0 mln zł. Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 431,0 mln zł i spadł o 293,4 mln zł (o 40,5%) w stosunku do uzyskanego w okresie styczeń–wrzesień ubiegłego roku, natomiast wynik finansowy netto wyniósł 327,1 mln zł i był o 267,3 mln zł (tj. o 45,0%) niższy w porównaniu z uzyskanym rok wcześniej (zysk netto wzrósł o 5,0%). W badanych przedsiębiorstwach odnotowano pogorszenie większości podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych – m.in. wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto spadły odpowiednio o 1,4 i 1,3 p. proc.

➤ W końcu października 2012 r. zanotowano 94 100 podmiotów (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie), czyli o 398 podmiotów więcej niż przed miesiącem oraz o 2 146 więcej niż przed rokiem. Zdecydowana większość z nich - 78,49% to osoby

fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W końcu października br. ich liczba wzrosła o 144 w porównaniu do września br., oraz o 1130 podmioty w relacji do października ub. roku.

- Produkcja sprzedana przemysłu w październiku br. osiągnęła wartość (w cenach bieżących) 1740,1, co oznacza, że kształtowała się nadal na poziomie wyższym niż przed rokiem (o 10,3%).
- Nastąpił spadek (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej w skali roku – wyniósł on 30,1% (podczas gdy rok wcześniej zaobserwowano jej wzrost o 42,3%).
- W październiku 2012 r., sprzedaż detaliczna (zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe) ukształtowała się na poziomie o 3 pkt. proc. wyższym w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego oraz o 9,6 pkt. wyższym w stosunku do września br.

Indykatory październikowe w Polsce

- Nakłady inwestycyjne poniesione przez wszystkie przedsiębiorstwa w Polsce w okresie styczeń–wrzesień br. zwiększyły się o 6,4% w odniesieniu do zrealizowanych rok wcześniej. Przychody z całokształtu działalności w okresie styczeń–wrzesień br. były o 10,6% wyższe niż w analogicznym okresie ubiegłego roku, natomiast koszty uzyskania tych przychodów zwiększyły się o 7,6%. Wynik finansowy na sprzedaży produktów, towarów i materiałów był o 15,0 % niższy niż w podobnym okresie ubiegłego roku i wyniósł 74 080,4 mln zł. Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 81 237,9 mln zł i spadł o 11529,3 mln zł (o 12,4%) w stosunku do uzyskanego w okresie styczeń–wrzesień ubiegłego roku, natomiast wynik finansowy netto wyniósł 67 229,6 mln zł i był o 10162,1 mln zł (tj. o 13,1%) niższy w porównaniu z uzyskanym rok wcześniej. Podobnie jak w woj. podlaskim również w Polsce w badanych przedsiębiorstwach odnotowano pogorszenie większości podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych – m.in. wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto spadły odpowiednio o 1,0 i 0,9 p. proc.
- W październiku 2012r. nastąpił wzrost produkcji sprzedanej przemysłu o 7,1% w stosunku do poprzedniego miesiąca, natomiast w odniesieniu do października ub. roku produkcja sprzedana przemysłu wzrosła o 5,6%.
- Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej w październiku 2012r. była wyższa o 12,2% od wyniku osiągniętego w poprzednim miesiącu, natomiast o 4,47% niższa od sprzedaży zrealizowanej w ub. roku.
- Wskaźnik dynamiki sprzedaży detalicznej towarów w październiku 2012r. był wyższy o 5,6 p. proc. w stosunku do poprzedniego miesiąca i o 0,2 p. proc. wyższy niż przed rokiem.

Definicje:

Nakłady inwestycyjne - nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. W skład nakładów na środki trwałe wchodzi nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m. in. roboty budowlano - montażowe, dokumentacje projektowo – kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne nakłady, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Dane dotyczą finansów przedsiębiorstw prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.

Przychody z całokształtu działalności – przychody, na które składają się:

- przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów i usług), jak również opakowań, wyposażenia i usług obcych fakturowanych łącznie z produktami,
 - przychody ze sprzedaży towarów i materiałów. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem upustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług,
 - pozostałe przychody operacyjne, czyli przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki,
 - przychody finansowe, czyli kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielonych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji (sprzedaży), zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich ważności, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.
- Przychody z całokształtu działalności prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności – koszty, obejmujące:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów,
 - pozostałe koszty operacyjne, tj. związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki,
 - koszty finansowe, np. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od emitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, stratę ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżkę ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.
- Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności prezentowane są narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów – różnica między przychodami netto osiągniętymi ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów a kosztami poniesionymi na ich uzyskanie (koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów). *Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) – wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych. *Wynik finansowy brutto prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wynik finansowy netto (zysk lub strata) - otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia. *Wynik finansowy netto prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wskaźnik rentowności obrotu brutto – relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. *Wskaźnik prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Wskaźnik rentowności obrotu netto – relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. *Wskaźnik prezentowany jest narastająco w ujęciu kwartalnym.*

Podmiot gospodarki narodowej - podmiot stosunków cywilno-prawnych prawa polskiego wyposażony w autonomię prawną, ekonomiczną i finansową, realizujący określoną przez siebie działalność, będący osobą prawną, jednostką organizacyjną niemającą osobowości prawnej albo osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą. Podmioty gospodarki narodowej są wpisywane do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej REGON prowadzonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Wśród podmiotów gospodarki narodowej nie uwzględniono osób prowadzących gospodarstwa indywidualnie w rolnictwie.

Dane prezentowane są w ujęciu miesięcznym dla woj. podlaskiego i w ujęciu kwartalnym dla kraju.

Produkcja sprzedana przemysłu - podstawowy miernik działalności gospodarczej (tj. działalności przemysłowej, budowlano-montażowej, transportowej i innej) przedsiębiorstw i firm przemysłowych, czyli jednostek gospodarczych zaliczonych według PKD 2007 do sekcji B, C, D, E. Wartość produkcji sprzedanej obejmuje:

- wartość sprzedanych (niezależnie od tego, czy zostały zapłacone) na zewnątrz przedsiębiorstwa produktów: własnej produkcji wyrobów gotowych, wykonanych usług, prac naukowo-badawczych, prac projektowych, geodezyjno-kartograficznych, robót, w tym także budowlano-montażowych wykonanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców), itp. wynikającą z przemnożenia ilości sprzedanych wyrobów i usług przez jednostkową cenę sprzedaży skorygowaną o należne dopłaty, udzielone rabaty, bonifikaty, opusty lub umowne kwoty należne z tytułu sprzedaży wyrobów i usług, bez podatków od towarów i usług (VAT);
- wartość produktów wytworzonych niezaliczanych do sprzedaży, traktowanych na równi ze sprzedażą: wartość własnych wyrobów przekazanych do własnych punktów sprzedaży detalicznej, wartość wykonanych świadczeń na rzecz funduszu świadczeń socjalnych, wykonanych i przekazanych wyrobów i usług własnej produkcji na powiększenie wartości własnych środków trwałych, nieodpłatnie przekazanych produktów (tj. wyrobów i usług) na potrzeby reprezentacji i reklamy, przekazanych wyrobów i usług na potrzeby osobiste podatników i pracowników oraz darowizny wyrobów i świadczonych usług bez pobrania zapłaty;
- zryczałtowaną odpłatność agenta za powierzone mu prowadzenie działalności gospodarczej, użytkowanie środków trwałych itp., na podstawie umowy (zlecenia) zawartej z agentem; w przypadku umowy agencyjnej - pełne przychody agenta.

*W tabeli prezentowane są dane dotyczące przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Wskaźnik – produkcja sprzedana przemysłu wyrażony jest w **cenach bieżących**, które w statystyce rozumiane są jako ceny faktycznie stosowane w dokonywanych transakcjach kupna-sprzedaży towarów i usług w danym okresie. Za ceny bieżące przyjmuje się zazwyczaj ceny z danego roku lub miesiąca. Dla odmiany **ceny stałe** (ceny porównywalne lub niezmienne) służą do ustalania zmian fizycznych rozmiarów zagregowanych wielkości ekonomicznych (produkcji, sprzedaży, spożycia) w ujęciu wartościowym. Ceny stałe są cenami z danego okresu, zwanego bazowym i ich zastosowanie umożliwia porównanie zmian cen w czasie (tzw. dynamika). Obliczenia nie są wówczas obciążone czynnikiem inflacji.*

Produkcja budowlano – montażowa – dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceń przez podmioty budowlane na rzecz obcych zlecających.

Sprzedaż detaliczna towarów (łącznie z podatkiem VAT) - sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych) w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. sklepy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców. W wartości sprzedaży detalicznej, uwzględnia się wartość wytworzonych potraw i usług, sprzedanych wyłącznie we własnych placówkach gastronomicznych oraz wartość wytworzonych wyrobów sprzedanych we własnych punktach sprzedaży detalicznej. Sprzedaż detaliczna uwzględnia również dane z jednostek prowadzonych przez agentów, nie uwzględnia natomiast wartości sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową. Sprzedaż detaliczna realizowana jest w cenach płaconych przez konsumentów (ceny realizacji), łącznie z podatkiem od towarów i usług VAT.

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej towarów obejmują przedsiębiorstwa, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, w relacji: badany miesiąc do miesiąca poprzedniego.

Źródło:

1. *Biuletyn Statystyczny, nr 10 (660), GUS, Warszawa 2012.*
2. *Budownictwo – wyniki działalności w 2007 r., GUS, Warszawa 2008.*
3. *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego, nr 10/2012, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2012.*
4. *Rocznik Statystyczny Województwa Podlaskiego, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2011*
5. *www.stat.gov.pl.*

2. RYNEK KONSUMENTA

Wykres 2. Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: październik 2011r. – październik 2012r. (w zł)

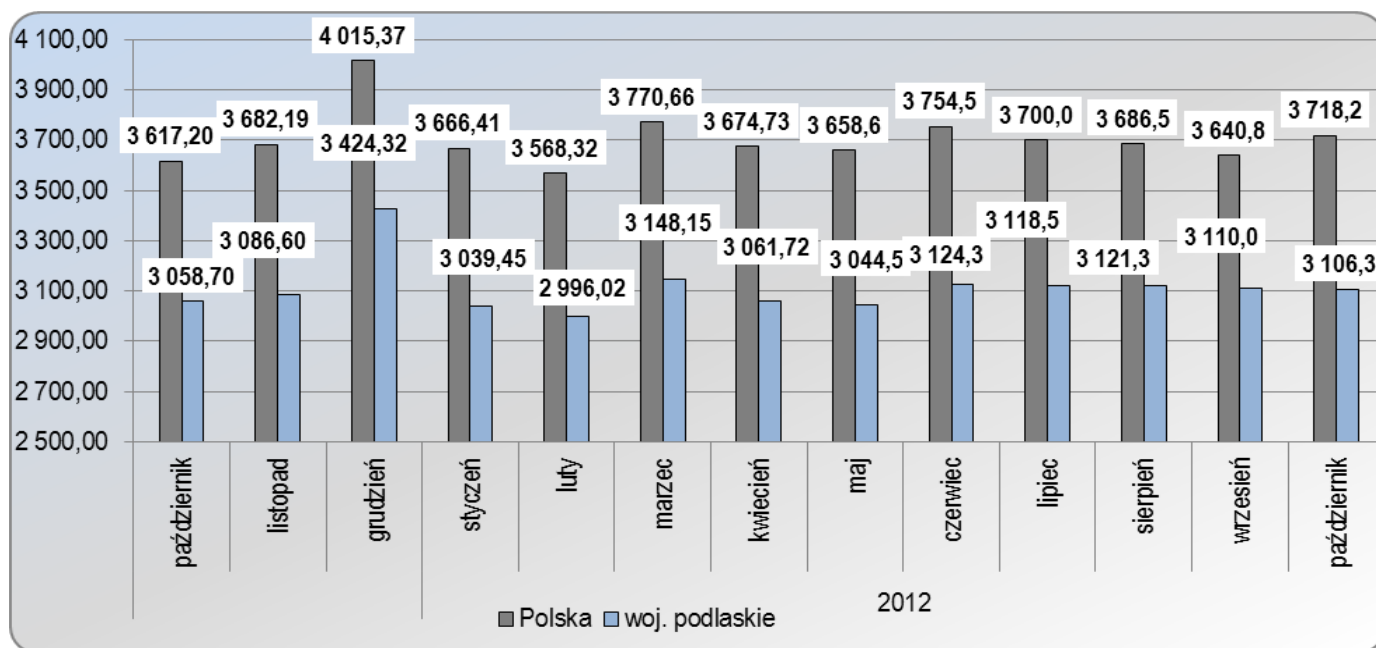

Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym		III kw. 2011	IV kw. 2011	I kw. 2012	II kw. 2012	III kw. 2012
Ludność w tys. (stan w końcu kwartału)	woj. podlaskie	.	1 201 ^a	.	.	.
	Polska	38 543	38 538	38 532	38 534	38 550
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (analogiczny okres poprzedniego roku = 100)	woj. podlaskie	104,3	104,9	104,4	104,1	.
	Polska	103,9	104,6	103,9	104,3	103,8

^a dane prezentowane są w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		X 2011	IX 2012	X 2012
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (analogiczny okres poprzedniego roku=100)	Polska	104,3	103,8	103,4
Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	woj. podlaskie	3 058,7	3 110,0	3 106,3
	Polska	3 617,2	3 640,8	3 718,2

Komentarz:

Indykatory październikowe w woj. podlaskim

- ✦ W woj. podlaskim w końcu II kw. 2012r. nie oszacowano liczby ludności.
- ✦ W październiku 2012r. zanotowano spadek przeciętnego wynagrodzenia brutto w stosunku do września b.r. o 3,66 zł oraz wzrost o 47,66 zł w relacji do października ub.r.

Indykatory październikowe w Polsce

- ✦ Liczbę ludności w Polsce w końcu III kw. 2012 r. oszacowano na 38 mln 550 tys.
- ✦ Pracownicy zatrudnieni w sektorze przedsiębiorstw w skali kraju, uzyskali w październiku br. przeciętne wynagrodzenie brutto o 77,39 zł wyższe niż we wrześniu 2012r. i o 101,03 zł wyższe niż przed rokiem.

Definicje:

Ludność faktycznie zamieszkała - ogół osób (ogółem lub według określonych cech) zameldowanych na pobyt stały w danej jednostce administracyjnej i faktycznie tam zamieszkałych oraz osób przebywających czasowo i zameldowanych w tej jednostce administracyjnej na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. ponad 2 miesiące).

Ludność faktycznie zamieszkała prezentowana jest kwartalnie.

Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych – statystyczny wskaźnik ilościowego opisu dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie badanym w porównaniu z okresem podstawowym (potocznie nazywany inflacją). Obliczany jest w oparciu o wyniki: badania cen towarów i usług konsumpcyjnych na rynku detalicznym oraz badania budżetów gospodarstw domowych, dostarczającego danych o przeciętnych wydatkach na towary i usługi konsumpcyjne, które są wykorzystywane do opracowania sytemu wag.

Przeciętne wynagrodzenie brutto - stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie (bez osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą).

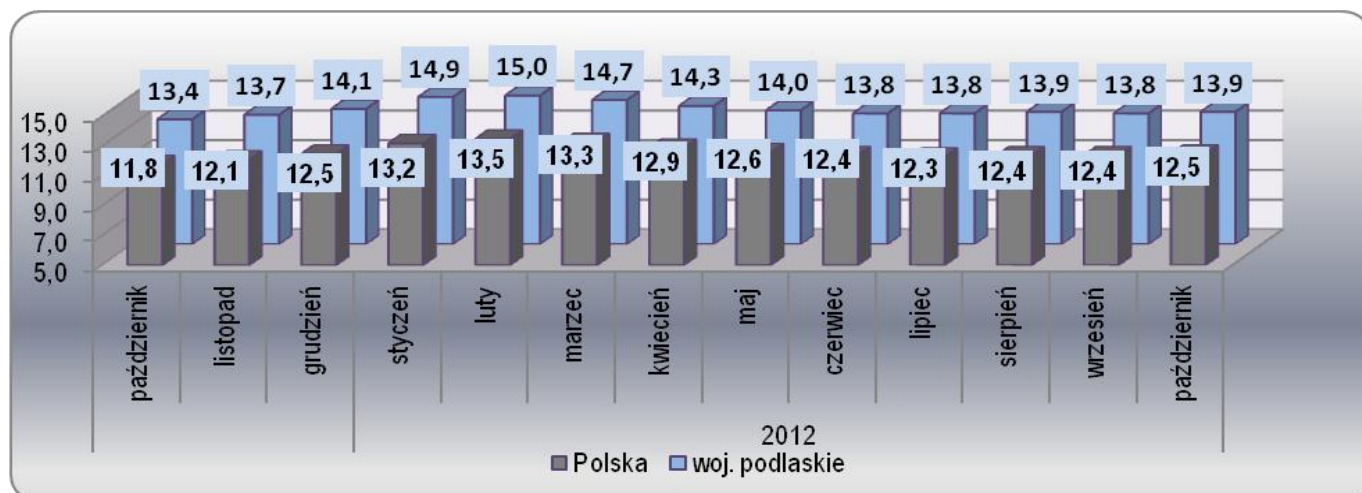
Dane w tabeli dotyczą przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw.

Źródło:

- 1) *Biuletyn Statystyczny, nr 10(660), GUS, Warszawa 2012.*
- 2) *Biuletyny Statystyczne Województwa Podlaskiego za: II-IV kwartał 2011 r. oraz I-IV kwartał 2012r., Białystok 2011, 2012.*
- 3) *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego, nr 10/2012, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2012.*
- 4) *Kwartalne wskaźniki makroekonomiczne; www.stat.gov.pl*
- 5) *www.stat.gov.pl*

3) RYNEK PRACY

Wykres 3. Stopa bezrobocia w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: październik 2011r. – październik 2012r. (w %).

Wykres 4. Średnia liczba bezrobotnych na jedną ofertę pracy w woj. podlaskim oraz w Polsce w okresie: październik 2011r. – październik 2012r.

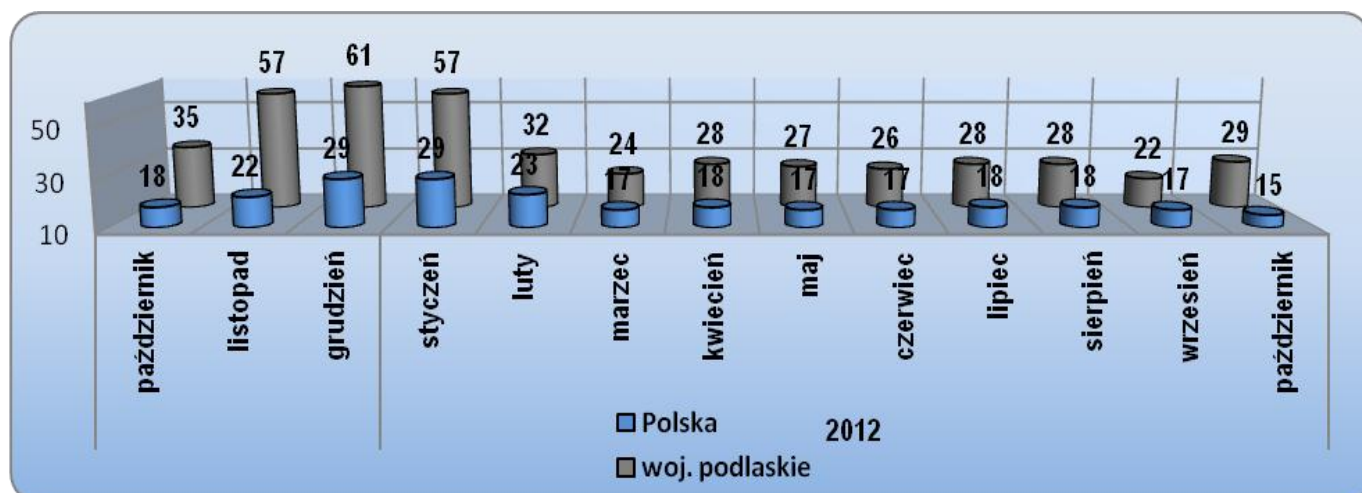

Tabela 1. Dane prezentowane w ujęciu kwartalnym		III kw. 2011	IV kw. 2011	I kw. 2012	II kw. 2012	III kw. 2012
Liczba osób aktywnych zawodowo w tys. osób	woj. podlaskie	557	541	517	525	505
	Polska	17 963	17 951	17 864	17 992	17 440
Wskaźnik aktywności zawodowej w %	woj. podlaskie	56,5	56,1	55,2	56,3	56,4
	Polska*	55,8	55,7	55,4	55,8	56,2
Wskaźnik zatrudnienia w %	woj. podlaskie	51,8	50,4	49,9	52,0	50,9
	Polska*	50,6	50,3	49,6	50,3	50,7

*dane zmienione do wcześniej publikowanych.

Tabela 2. Dane prezentowane w ujęciu miesięcznym		X 2011	IX 2012	X 2012
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	woj. podlaskie*	98,8	98,7	98,6
	Polska*	5 512	5 514	5 510
sektor publiczny	woj. podlaskie	9 061	9,4	9,3
	woj. podlaskie	89,7	89,7	89,3
sektor prywatny	woj. podlaskie	13,4	13,8	13,9
	Polska	11,8	12,4	12,5
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	woj. podlaskie	6 841	7 324	7 755
	Polska	225 808	241 046	263 999
Bezrobotni „nowozarejestrowani”	woj. podlaskie	6 627	7 603	7 447
	Polska	219 927	241 046	248 114
Bezrobotni „wyrejestrowani”	woj. podlaskie	62 287	64 719	65 027
	Polska	1 867 570	1 978 987	1 994 872
Bezrobotni zarejestrowani ogółem (stan w końcu miesiąca)	woj. podlaskie	7 121	7 611	7 838
	Polska	291 045	310 423	319 066
z prawem do zasiłku	woj. podlaskie	31 057	31 082	30 847
	Polska	1 026 058	1 056 052	1 057 991
kobiety	woj. podlaskie	21 321	22 097	22 272
	Polska	813 262	854 120	863 551
zamieszkali na wsi	woj. podlaskie	4 023	3 950	4 216
	Polska	112 358	107 637	115 441
osoby w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	woj. podlaskie	1 283	1 203	1 324
	Polska	28 148	25 921	27 199
w tym osoby, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	woj. podlaskie	1 452	1 729	1 783
	Polska	55 760	68 428	72 097
osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy	woj. podlaskie	307	306	306
	Polska	3 036	3 340	3 393
cudzoziemcy	woj. podlaskie	14 341	14 216	14 148
	Polska	401 603	402 930	404 497
osoby do 25 roku życia	woj. podlaskie	6 036	6 452	6 438
	Polska	198 608	215 757	217 537
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	woj. podlaskie	34 698	36 618	36 579
	Polska	946 833	1 006 621	1 009 619
długotrwale bezrobotni	woj. podlaskie	14 261	14 834	14 883
	Polska	411 075	445 416	449 057
osoby powyżej 50 roku życia	woj. podlaskie	18 947	19 875	19 934
	Polska	563 660	588 644	588 751
osoby bez kwalifikacji zawodowych	woj. podlaskie	20 187	20 321	20 298
	Polska	506 133	507 160	505 457
osoby bez doświadczenia zawodowego	woj. podlaskie	31 627	32 796	33 105
	Polska	1 022 003	1 078 653	1 092 652
osoby bez wykształcenia średniego	woj. podlaskie	4 233	4 520	4 528
	Polska	162 755	177 009	178 303
osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko poniżej 18 roku życia	woj. podlaskie	1 280	1 402	1 410
	Polska	32 515	36 819	37 506
osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	woj. podlaskie	3 461	3 653	3 693
	Polska	99 138	105 834	106 283
osoby niepełnosprawne	woj. podlaskie			
	Polska			

INDYKATORY PODLASKIEJ GOSPODARKI PAŹDZIERNIK 2012 r.

Oferty pracy** (zgłoszone w miesiącu sprawozdawczym)	woj. podlaskie	1 050	2 345	1 686
	Polska	54 879	82 946	67 524
w tym oferty pracy subsydiowanej	woj. podlaskie	358	955	859
	Polska	11 705	40 751	24 049
Średnia liczba bezrobotnych przypadających na jedną ofertę	woj. podlaskie	35	22	29
	Polska	18	17	15

* dane prezentowane w tysiącach.

** w statystyce rynku pracy oferty pracy od 2010 r. rozumiane są jako wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w danym miesiącu.

Komentarz:

Indykatory październikowe w woj. podlaskim

- Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w październiku 2012 r. ukształtowało się na poziomie 98,6 tys. osób, a więc było o 0,1% niższe niż przed miesiącem. W porównaniu do analogicznego spadło o 0,2%.
- Przeciętne zatrudnienie w sektorze publicznym w październiku 2012 r. wyniosło 9,3 tys. osób i było wyższe o 0,1% niż miesiąc wcześniej i o 2,8% niż przed rokiem. W sektorze prywatnym przeciętne zatrudnienie ukształtowało się w październiku br. na poziomie 89,3 tys. osób i zmniejszyło się w stosunku do zanotowanego we wrześniu br. i październiku 2011 r. o 0,4%.
- Stopa bezrobocia w październiku 2012r. osiągnęła poziom 13,9% i była o 0,1 p. proc. wyższa niż we wrześniu br. oraz wzrosła o 0,5 p. proc. w relacji do października 2011r.
- W końcu października br. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy wyniosła 65 027 osób i była o 308 osób (o 0,5%) większa od zanotowanej w poprzednim miesiącu i o 2740 osób (o 4,4%) większa niż w październiku ubiegłego roku.
- W październiku br. w urzędach pracy zarejestrowano 7755 osób bezrobotnych, tj. więcej o 5,9% niż przed miesiącem i o 13,4% niż przed rokiem. W omawianym miesiącu z ewidencji bezrobotnych wyrejestrowano 7447 osób, tj. o 2,1% mniej niż w poprzednim miesiącu i o 12,4% więcej niż rok wcześniej.
- W relacji do danych w ub. miesiącu, wśród poszczególnych grup osób bezrobotnych zanotowano zarówno wzrosty jak i spadki. Największy wzrost dotyczył osób, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia (10,1%) oraz osób w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (6,7%). Największe spadki bezrobocia dotyczyły kobiet (0,8%) oraz osób do 25 r. życia (0,5%). W odniesieniu do danych z października 2011r. największy wzrost bezrobocia objął osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy (22,8%) oraz osób, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia (10,2%).
- W październiku br. do urzędów pracy zgłoszono 1686 ofert zatrudnienia, tj. o 659 mniej niż przed miesiącem, ale o 636 więcej niż rok wcześniej. Wśród ofert pracy zgłoszonych do PUP w październiku 2012 r., 859 dotyczyło ofert pracy subsydiowanej i stanowiły one 50,7% wszystkich ofert, jakimi dysponowały urzędy. W październiku br. było ich o 10% mniej niż w poprzednim miesiącu oraz o 139,9% więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.
- W październiku br. na jedną ofertę pracy zgłoszoną do PUP przypadało 29 osób bezrobotnych. Było to o 7 osób więcej niż we wrześniu br., oraz o 6 osób mniej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Indykatory październikowe w Polsce

- Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w październiku br. nieznacznie spadło (o 0,07%) w porównaniu do września b.r., oraz o 0,03% osób w relacji do października 2011r.
- Stopa bezrobocia w kraju pozostała na takim samym poziomie co w sierpniu br. oraz wzrosła o 0,6 pkt % w odniesieniu do września 2011 roku.
- Stopa bezrobocia w październiku 2012r. osiągnęła poziom 12,5% i była o 0,1 p. proc. wyższa niż w październiku br. oraz wzrosła o 0,7 p. proc. w relacji do października 2011r.
- W październiku br. liczba bezrobotnych ukształtowała się na poziomie 1 994 872 i była o ok. 0,8 % wyższa w porównaniu do ub. miesiąca i równocześnie niższa o ok. 6,8% w porównaniu do października 2011r.
- Liczba bezrobotnych „nowozarejestrowanych” zwiększyła się w październiku o ok. 9,52% w odniesieniu do września b.r., natomiast w relacji do analogicznego miesiąca roku ubiegłego, wzrosła o 14,46%.
- Liczba bezrobotnych „wyrejestrowanych” ze statystyk urzędów wzrosła w październiku o 2,8% w porównaniu do września 2012r. oraz wzrosła o 11,36% w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego.
- Wśród poszczególnych grup osób bezrobotnych zanotowano głównie wzrosty. Największy dotyczył osób, w okresie 12 m-cy od dnia ukończenia nauki (7,3%), oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (5,4%). Spadek liczby bezrobotnych obejmował przede wszystkim osoby bez doświadczenia zawodowego (0,3%).
- W październiku 2012r. do powiatowych urzędów pracy w całej Polsce wpłynęło 67 524 ofert pracy (wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej), tj. o 22,84% mniej niż we wrześniu br. oraz o 18,73% więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Wśród ofert pracy zgłoszonych do PUP w październiku 2012r., 24 049 - dotyczyło ofert pracy subsydiowanej. W październiku br. było ich o 69,44% więcej niż w poprzednim miesiącu oraz o 51,32% więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.
- Średnia liczba bezrobotnych przypadających na jedno wolne miejsce pracy wyniosła w październiku 2012r. 15 osób, czyli o 2 osoby mniej niż przed miesiącem, natomiast w stosunku do października 2011r. zmalała o 3 osoby.

Definicje:

Aktywni zawodowo – osoby w wieku 15 lat i więcej należące do pracujących (zgodnie z pojęciem – „Pracujący wg BAEL i NSP 2002”) lub bezrobotnych (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni wg BAEL i NSP 2002”).

Wskaźnik aktywności zawodowej - współczynnik aktywności zawodowej jest to procentowy udział aktywnych zawodowo (wg BAEL i NSP 2002) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej.

Wskaźnik zatrudnienia - procentowy udział ludności pracującej („Pracujący według BAEL i NSP 2002”) w ogólnej liczbie ludności.

Przeciętne zatrudnienie - średnia wielkość zatrudnienia obliczona dla badanego okresu (np. miesiąca, kwartału, roku) na podstawie ewidencyjnego stanu zatrudnienia. Przeciętne zatrudnienie w badanym okresie uwzględnia pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełne etaty.

W tabeli zaprezentowano dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w jednostkach o liczbie pracujących więcej niż 9 osób, w podziale na sektor publiczny oraz sektor prywatny.

Sektor publiczny - ogół podmiotów gospodarki narodowej grupujących własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego. W przypadku równego udziału kapitału publicznego (50% stanowi łączny udział własności: Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego) i prywatnego (50% stanowi łączny udział własności: krajowych osób fizycznych, pozostałych krajowych jednostek prywatnych, osób zagranicznych) podmiot gospodarki narodowej zaliczany jest do sektora prywatnego.

Sektor prywatny - ogół podmiotów gospodarki narodowej grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego. W przypadku równego udziału kapitału publicznego (50% stanowi łączny udział własności: Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego) i prywatnego (50% stanowi łączny udział własności: krajowych osób fizycznych, pozostałych krajowych jednostek prywatnych, osób zagranicznych) podmiot gospodarki narodowej zaliczany jest do sektora prywatnego.

Stopa bezrobocia (wskaźnik bezrobocia) - procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo (tzn. pracującej i bezrobotnej). W przypadku BAEL i NSP 2002 definicja odnosi się do osób bezrobotnych (zgodnie z pojęciem - „Bezrobotni według BAEL i NSP 2002”) i aktywnych zawodowo (będących sumą pracujących - zgodnie z pojęciem – „Pracujący według BAEL i NSP 2002” bezrobotnych (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni według BAEL i NSP 2002”). W przypadku bezrobocia rejestrowanego definicja odnosi się do osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy (zgodnie z pojęciem – „Bezrobotni zarejestrowani”) i aktywnych zawodowo będących sumą zarejestrowanych osób bezrobotnych i pracujących w jednostkach sektora publicznego i prywatnego. Liczba pracujących nie uwzględnia osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

W tabeli zaprezentowano stopę bezrobocia rejestrowanego.

Bezrobotni „nowozarejestrowani” (napływ bezrobotnych) – są to osoby zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy w ciągu miesiąca, kwartału lub roku. Wśród nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyróżnić można następujące kategorie: rejestrujących się w urzędzie pracy jako bezrobotni po raz pierwszy i powracających do rejestracji po raz kolejny (w tym po pracach interwencyjnych, robotach publicznych lub po szkoleniu), osoby dotychczas nie pracujące i poprzednio pracujące, osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, a także zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (zwolnienia grupowe).

Bezrobotni „wyrejestrowani” (odpływ bezrobotnych) – są to osoby, które w ciągu miesiąca, roku zostały wykreślone z ewidencji urzędów pracy z różnych przyczyn, m.in. w związku z: pracami sezonowymi, rozpoczęciem szkolenia lub stażu u pracodawcy, niepotwierdzeniem gotowości do pracy, dobrowolną rezygnacją ze statusu bezrobotnego, podjęciem nauki, ukończeniem przez kobiety 60 lat, a mężczyzn – 65 lat, nabyciem prawa emerytalnego lub rentowego, nabyciem uprawnienia do zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego.

Bezrobotni zarejestrowani – to osoby niezatrudnione i nie wykonujące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej (bądź, jeśli są to osoby niepełnosprawne - zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole z wyjątkiem uczących się w szkole dla dorosłych lub przystępujących do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły lub w szkole wyższej gdzie studiuje w formie studiów niestacjonarnych, zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli:

- a) ukończyły 18 lat,
- b) nie ukończyły 60 lat - kobiety lub 65 lat - mężczyźni,
- c) nie nabyły prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności, nie pobierają zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego,
- d) nie są właścicielami lub posiadaczami samoistnymi lub zależnymi nieruchomości rolnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.), o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub nie

podlegający ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonkowie lub domownicy w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,

e) nie uzyskujące przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym z działów specjalnych produkcji rolnej, chyba że dochód z działów specjalnych produkcji rolnej, obliczony dla ustalenia podatku dochodowego od osób fizycznych, nie przekracza wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 2 ha przeliczeniowych ustalonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o podatku rolnym, lub nie podlegają ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonkowie lub domownicy w takim gospodarstwie,

f) nie podjęły pozarolniczej działalności od dnia wskazanego w zgłoszeniu do ewidencji do dnia wyrejestrowania tej działalności albo niepodlegające na podstawie odrębnych przepisów obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,

g) nie są tymczasowo aresztowani lub nie odbywają kary pozbawienia wolności,

h) nie uzyskują miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,

i) nie pobierają na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego,

j) nie pobierają, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania,

k) nie pobierają po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego, o którym mowa w „Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy” w art. 70, ust. 6.

Bezrobotny do 25 roku życia – to osoba bezrobotna, która w roku kalendarzowym zastosowania wobec niej usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończyła 25 roku życia.

Bezrobotni, którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 roku życia – to osoby zarejestrowane jako bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej, które nie ukończyły 27 roku życia.

Bezrobotny długotrwale - oznacza osobę bezrobotną, pozostającą w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat.

Bezrobotny powyżej 50 roku życia - to osoba bezrobotna, który w roku kalendarzowym zastosowania wobec niej usług lub instrumentów rynku pracy ukończyła co najmniej 50 lat życia.

Bezrobotny bez kwalifikacji zawodowych - to osoby bezrobotne o wykształceniu gimnazjalnym lub niższym oraz nieposiadające kwalifikacji do wykonywania zawodu.

Osoba samotnie wychowująca dziecko – to osoba samotnie wychowującą co najmniej jedno dziecko w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Bezrobotni niepełnosprawni – są to osoby niepełnosprawne zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne, spełniające warunki określone w art. 2, ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.) oraz art. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776, z późn. zm.).

Źródło:

- 1) *Aktywność ekonomiczna ludności w województwie podlaskim*, Urząd Statystyczny w Białymstoku.
- 2) *Biuletyn Statystyczny*, nr 10(660), GUS, Warszawa 2012 r.
- 3) *Komunikat o sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podlaskiego*, nr 10/2012, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2012.
- 4) *Podlaski rynek pracy. Wrzesień 2012r.*, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku, Białystok 2012r.
- 5) *Sprawozdanie MPIPS - 01*, Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku.
- 6) *Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2008 Nr 69, poz. 415 z późn. zmianami).*
- 7) www.psz.praca.gov.pl
- 8) www.stat.gov.pl
- 9) *Zasady Metodyczne Statystyki Rynku Pracy i Wynagrodzeń*, GUS, Warszawa 2008 r.

Zapraszamy do zapoznania się z rozszerzoną wersją *Indykatorów Podlaskiej Gospodarki* w formacie Excel, która zamieszczana jest na stronie internetowej *Podlaskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Prognoz Gospodarczych*: <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl/index.php/strony/9807>